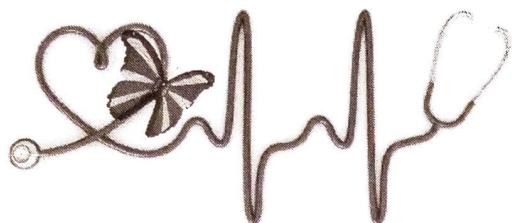

Прва интернационална конференција на високите школи и факултети од областа на сестринството

Битола 30-31 Мај 2014

First International Conference of Nursing Colleges and Faculties

Bitola 30-31 May 2014

ЗБОРНИК НА АБСТРАКТИ

ABSTRACT BOOK

МАКЕДОНСКО СЕСТРИНСТВО Macedonian Journal of Nursing

ПРВА ИНТЕРНАЦИОНАЛНА КОНФЕРЕНЦИЈА
НА ВИСОКИТЕ ШКОЛИ И ФАКУЛТЕТИ ОД ОБЛАСТА НА СЕСТРИНСТВОТО
БИТОЛА 30-31 МАЈ 2014

■ ПРОВЕРКА НА РАКУВАЊЕТО СО ОСТРИ ПРЕДМЕТИ КАЈ ВРАБОТЕНИТЕ ВО БОЛНИЦА

■ ДЕПРЕСИВНОСТ И РЕЗИЛIENTНОСТ КАЈ ЖЕНИ ЛЕКУВАНИ ОД РАК НА ДОЖКА

■ ИНТРАХОСПИТАЛНИ ИНФЕКЦИИ ВО ЈЗУ „ОПШТА БОЛНИЦА“ СТРУМИЦА

■ СЕМЕЈНО НАСИЛСТВО ВО РУРАЛНИ СРЕДИНИ

■ УЛОГАТА НА МЕДИЦИНСКАТА СЕСТРА ВО ТРЕТМАНОТ НА БОЛНИ СО ЦЕРЕБРОВАСКУЛАРНИ ИНСУЛТИ ВО ОПШТИНА ПРИЛЕП

■ ПРЕВЕНЦИЈА НА ЦЕРВИКАЛЕН КАРЦИНОМ

ЗБОРНИК НА АБСТРАКТИ

Прва интернационална конференција на високите школи и факултети од областа на сестринството, Битола 30-31 Мај 2014

Додаток кон првиот број на списанието
МАКЕДОНСКО СЕСТРИНСТВО

ABSTRACT BOOK

First International Conference of Nursing Colleges and Faculties, Bitola 30-31 May 2014

Supplement to the first issue of
MACEDONIAN JOURNAL OF NURSING

O-134

ДЕПРЕСИВНОСТ И РЕЗИЛИЕНТНОСТ КАЈ ЖЕНИ ЛЕКУВАНИ ОД РАК НА ДОЈКА - ПИЛОТ СТУДИЈА

Предавач М-р Д-р Гордана Ристевска-Димитровска (1), Проф. д-р Петар Стефановски (1,2), Проф. д-р Бети Дејанова (3), Проф. д-р Снежана Смичкова (4), Проф. д-р Марија Ралева (5)

1 - Висока медицинска школа Битола, Универзитет Св. Климент Охридски

2 - Клиничка болница „Д-р Трифун Пановски“ Битола, одделение за онкологија

3 - Институт за физиологија - Медицински факултет Скопје

4 - Клиника за онкологија - Медицински факултет Скопје

5 - Клиника за психијатрија - Медицински факултет Скопје

Вовед: Значителен број на пациенти со рак на дојка, во тек на животот со дијагнозата, доживуваат емоционално страдање во форма на депресивност и анксиозност. Иако значајното ниво на емоционално страдање го намалува квалитетот на живот на пациентите и нивните семејства, сеуште не е добро познато кои одделни психосоцијални фактори придонесуваат кон индивидуалната ранливост за депресија кај болните и лекуваните од рак на дојка. Психолошката резилиентност претставува способност на личноста да го заштити своето ментално здравје кога е соочена со неповолна околност (тешкотија) како што е дијагнозата рак. Во оваа pilot студија, ја истражуваме врската помеѓу психолошката резилиентност и емоционалното страдање кај жените лекувани од рак на дојка.

Материјал и методи: Во оваа pilot студија беа вклучени 17 жени лекувани од рак на дојка, кои одговорија на прашалниците Конор - Давидсон скала за резилиентност и Болничка скала за депресивност и анксиозност, за мерење на нивото на психолошка резилиентност и нивото на депресивност, односно на психолошко страдање. Учество во студијата им беше понудено на жените на кои им било дијагностицирано рак на дојка најрано пред 6 месеци, најдоцна пред 180 месеци од денот на вклучување во студијата. Ја евалуирајме врската помеѓу резилиентноста и депресивноста со корелација помеѓу резултатите од двета прашалници.

Резултати: Постои изразена негативна корелација помеѓу депресивноста и резилиентноста помеѓу испитаниците ($r = -0.520$, $p = 0.033$). Испитаниците со повисоко ниво на депресивност имаат пониски вредности на тестот за психолошка резилиентност. Не постои статистички значајна корелација помеѓу возраста на испитаниците и нивото на депресивност ($r = 0.034$, $p = 0.896$) и нивото на резилиентност ($r = -0.044$, $p = 0.867$). Времето поминатото од поставување на дијагнозата не корелира со нивото на депресивност ($r = 0.026$, $p = 0.921$). Нема статистички значајна корелација помеѓу бројот на деца во семејството и психолошката резилиентност ($r = 0.305$, $p = 0.234$) и бројот на деца во семејството и нивото на депресивност ($r = -0.129$, $p = 0.622$).

Заклучок: Оваа pilot студија покажува дека психолошката резилиентност може независно да придонесе за пониско ниво на депресивност и психолошко страдање кај лицата лекувани од рак на дојка. Разни психосоцијални интервенции за зајакнување на психолошката резилиентност, може да бидат корисен пристап во надминувањето на психолошкото страдање кај лубето кои се спрavуваат со рак на дојка. Потребно е поопсежно истражување за да се потврди влијанието на повисоките нивоа на резилиентност врз психолошкото страдање. Психолошката резилиентност може да се покаже како позитивен заштитен фактор за појава на депресија и други форми на психолошко страдање.

O-135

ОБЛИЦИ НА СЕМЕЈНО НАСИЛСТВО ВО РУРАЛНИ СРЕДИНИ ВО СЕМЕЈСТВА СО ДЕЦА ОД 0-6 ГОДНИ

И. Филов, Г.Р. Димитровска, Д. Рајчановска, Т. Јовановска, В.П. Стојчевска
С. Ристевска, Ј. Тутеска, Л. Мирчевска, Т. Наумов, А. Јанкуловска, З. Жоглев

DOMESTIC VIOLENCE IN RURAL AREAS IN REPUBLIC OF MACEDONIA IN FAMILIES WITH YOUNG CHILDREN FROM 0-6 YEARS

Aim of the study is to evaluate attitudes towards violence in families that live in rural area in the proximity of Bitola. In the study were included families with children aged 0-6 years who live in 11 villages with less than 1000 inhabitants.

Methodology: We gathered information from 113 households; A structured questionnaire was designed for purpose of the study. The data was given by the children's' parents.

Results: 336 adults were included, 172 women and 164 men. Average age of respondents was 40 years and most prominent positions related to violence was in that age group. Generally, 127 adults (38%) expressed views that support different forms of violence between partners in the family. Neglect of a child is presented as the most common cause of manifestation of violence in the family. (52%) The distribution of violent events in family by gender is equal. Low level of education is related to expressed psychological pressure on partner. (<0.002)

Discussion: In families in rural areas, violent attitudes among partners are represented mostly in the age group of 40 years, with equal distribution between genders. Low level of education is risk factor for family violence

Conclusion: Regardless of the conditions of life in rural areas, there are no differences in the manifestation of family violence by sex; coercion is recognized as violence, which speaks of a certain emancipation of women in the family.

O-136

ПРЕКУМЕРНА ТЕЖИНА ИЛИ ДЕБЕЛИНА КАКО РИЗИК ФАКТОР КАЈ ПРЕДУЧИЛИШНИТЕ ДЕЦА

Рајчановска Домника, Пецакова Т., Мирчевска Л., Филов И.

Висока медицинска школа, Битола

Универзитет Св.Климент Охридски, Битола, Р.Македонија

Вовед: Дебелина или обезитас е појава на насобирање на масти во организмот, односно релативен вишок на масно ткиво во велата телесна маса. Оваа состојба во возрасниот период носи зголемен ризик за дијабетес и кардиоваскуларни болести, како и психички потешкотии, од што произлегува нејзиното општествено и социјално значење. Најчест начин за проценка на степенот на дебелина е мерењето на телесната тежина на детето во однос на неговата висина, возраст, пол и телесна градба, користејќи соодветни таблици.

Цел: Целта на трудот е да се утврди колкава е инциденцата на прекумерна тежина и/или дебелина кај предучилишните деца во Битола.

Методологија: Во епидемиолошко ретроспективна студија се опфатени вкупно 894 деца на возраст од три години, кои дошле во Службата за превентивна здравствена заштита на предучилишни деца во Битола, на редовни систематски прегледи во 2013 година. Анализирани параметри беа: телесна тежина, висина, и BMI. BMI беше пресметуван според следната формула $BMI = W(kg)/H(m)^2$ и добиените резултати беа анализирани според соодветни таблици. Според нив, децата со $BMI > 95$ перцентили се дебели, од 85-95 перцентили имаат прекумерна тежина или ризик за дебелина, од 5-85 перцентили се нормално исхранети, а помалку од 5 перцентили се потхранети.

Резултати: Во студијата беа истражувани вкупно 894 деца, на возраст од три години, од кои 440 (49.22%) биле машки, а 454 (50.78%) женски. $BMI > 95$ перцентили имале 115 деца, или 12.86%. Од нив 52 (11.82%) биле машки, а 63 (13.88%) женски. BMI од 85-95 перцентили или прекумерна тежина и ризик за дебелина имале 102 деца, (11.41%). Од нив машки биле 46 (10.45%), а женски 56 (12.33%).

Заклучок: Од испитувањето може да се заклучи дека 11.41% од децата на возраст од три години имаат прекумерна телесна тежина за возраст и имаат ризик за дебелина во возрасниот период, а 12.89% биле дебели, почесто женските деца. Заради тоа, превенцијата на дебелината кај децата треба да започне уште во раната возраст. Се препорачува насочување на напорите на лекарите и целокупното општество кон едукација на родитеците и вработените во предучилишните установи за промоција на здрава храна и пијалоци, физичка активност и развивање на здрави навики во исхраната на децата.

Клучни зборови: Прекумерна тежина, дебелина, предучилишни деца, ризик, превенција.

OVERWEIGHT AND/OR OBESITY AS A RISK FACTOR IN PRESCHOOL CHILDREN

Rajchanovska Domnika, Pecakova T., Mirchevska L., Filov I.

Higher medical school, Bitola

University St. Kliment Ohridski Bitola, R.Macedonija

Introduction: Fatness or obesity is a phenomenon of the accumulation of fat in the human organism or extra fat tissue in the corporal mass as a whole. This condition in the adult period causes great risk of diabetes and cardiovascular diseases as well as psychical difficulties, due to its Social importance. The most frequent way of evaluation of the level of fatness is measuring the weight of the child regarding its heigh, age, sex and body constitution, using appropriate matrix.

Aim: The aim of this work is to identify the amount of incidence of the overweight and/or fatness at the preschool children in Bitola.

Patients and Methods: In the epidemiological and retrospective study, 894 children were implied at the age of three years who came in the Service of Preventive Health Care of the Preschool Children in Bitola during the regular check up in the year 2013. The analyzed perimeters were weight, height and body mass index (BMI). The BMI status was calculated according the formula $BMI = W(kg)/H(m^2)$ and the results were analyzed according the appropriate matrix. So, the children with $BMI > 95$ percentile are fat, BMI 85-95 percentile are overweight op risk of fatness and $BMI < 5$ percentile have malnutrition.

Results : In the study, 894 children were inspected on the age of 3 years, from whom 440 (49.22%) were male, and 454 (50.78%) were females. The index of the corporal mass bigger than 95 percentile for the age was found at 115 children or 12.86%. From them 52 (11.82%) were male and 63 (13.88%) were female. Index of corporal mass from 85 to 95 or the fatness risk was found at 112 children or 11.41%. Male 46 (10.45%) and female 56 (12.33%).

Conclusion: From the research it can be concluded that the total number of examined children at the age of 3 years or around 11.41 % had BMI from 85-95 percentile, and 13 % had bigger than 95 percentile. The female children were in larger number. Because of this the prevention from fatness should be started since this age. Education of the parents and the employees in the Preschool Organizations for promotion of healthy food, drinks, physical activity is recom-